

Onlinebank Bunq voert ongekend felle strijd tegen DNB over witwasregels

➔ **Bunq kan zich niet vinden in regels witwascontrole**

➔ De onlinebank stelt dat de eigen methode beter werkt

➔ Bunq legt zich niet neer bij een aanwijzing van DNB

Rutger Betlem en Martijn Pols
Amsterdam

Bunq en De Nederlandsche Bank zijn in een verbeten gevecht beland over de naleving van de regels tegen witwassen. DNB is van mening dat de jongste bank van Nederland zijn klanten vooraf beter moet screenen. De strijd laaide in 2018 op en ettert nog altijd door. Bunq noemt de bezwaren die DNB heeft 'bizar' en heeft de toezichthouder meermaals voor de rechter gedaagd om een definitief einde te maken aan de ingrepen.

Het is zeer uitzonderlijk dat een conflict met DNB de rechter haalt. Financiële instellingen regelen discussies bij voorkeur achter de schermen, onder meer uit vrees de relatie met hun machtige waakhond te verstoren. Wie openlijk kritiek op DNB uit, kan extra controles of sancties verwachten, is de mare onder bankiers.

Dat Bunq wel naar de rechter is gestapt, geeft aan hoe principieel de strijd is voor Bunq-oprichter en ceo Ali Niknam. Hij weigert zich neer te leggen bij wat hij 'een heel rigide' opvatting en 'willekeurige uitleg van de wet' noemt.

De wetgever eist dat banken er alles aan doen om te voorkomen dat ze zaken doen met criminelen of terroristen. Deze zogenaemde poortwachtersfunctie is een speerpunt in het beleid van DNB. De toezichthouder greep de afgelopen

Bunq-oprichter en ceo Ali Niknam

FOTO: TAMMY VAN NERUM VOOR HET FD

jaren hard in bij banken die hun zaakjes niet op orde hadden. Dit gebeurde bij ING en ABN Amro, die voor honderden miljoenen euro's beboet werden en nog altijd onder een vergrootglas liggen. Bij Rabobank en ook Bunq dreigt hetzelfde te gebeuren.

De laatste verzet zich niet tegen zijn poortwachtersfunctie, maar wel tegen de procedures die daarmee gepaard gaan. Volgens Bunq is de door DNB gehanteerde norm oubollig, minder effectief en niet ingericht op een digitale bank. De onlinebank wil gebruikmaken van een lerend systeem gebaseerd op kunstmatige intelligentie, terwijl DNB vraagt om een analysemethodiek die een vaste set regels volgt en heel precies voorschrijft wat banken moeten doen. Bunq weigert

dat en stelt dat hun methode beter werkt dan wat DNB wil.

Bunq-oprichter Niknam hield zich vrijdag niet in tijdens zijn openingspleidooi voor het College van Beroep voor het bedrijfsleven. Hij beschreef een cultuur van pesterijen, intimidatie en onkunde bij de toezichthouder. DNB zou losgeslagen zijn van de praktijk en hem bewust tegenwerken. 'Het is bizar dat we een systematiek moeten gebruiken die tot slechtere resultaten leidt. Laten we deze klucht eindelijk eens stoppen.'

En daarna nederig: 'Natuurlijk maken wij ook fouten, maar die lossen we direct op. De wijze waarop DNB handhaaft zet ons terug in de tijd en gooit de innovatie van effectieve transactiemonitoring in

het slot.' Hij haalde daarbij de anekdote aan van een afdelingshoofd van DNB die geen enkele interesse toonde in de door Bunq gepresenteerde resultaten van hun systeem en hem daarbij toebeet: 'De resultaten interesseren ons niks. We willen gewoon dat je doet wat we zeggen.'

DNB eist bijvoorbeeld dat Bunq vooraf vraagt waarvoor een rekening gebruikt wordt. De bank noemt dat schijnveiligheid. 'We kijken naar meer dan vijfhonderd datapunten bij machinelearning en dan wil DNB met twee vragen het systeem veiliger maken?' zei risicodirecteur Idzard van Eeghen met verbazing in zijn stem. En ook bij Niknam, die op enig moment tot rust gemaand moest worden door zijn advocaat, namen de emoties toe. De toezichthouder bleef hameren op procedures, maar slaagde er niet in om goed uit te leggen waarom ze per se op deze wijze toegepast moeten worden. Niknam luisterde hoofdschuddend het betoog van DNB aan.

Hoewel moedig, is de zaak niet heel kansrijk, zeggen juridische experts. De rechter gaat zelden in tegen een aanwijzing van de toezichthouder. Ook omdat zo'n aanwijzing een herstelmaatregel is, die gericht is op beëindiging van een overtreding.

Dat Bunq zich daaraan niet wil houden, betekent dat een punitieve sanctie, zoals een boete, niet is uit te sluiten. Niknam hoopt dat het niet zover zal komen. 'U bent het laatste instituut dat de toezichthouder kan corrigeren', zei hij tegen de rechter in het hoger beroep. Bunq wilde vrijdag niet zeggen of DNB ook al boetes of andere straffen heeft aangekondigd of opgelegd.

Opmerkelijk was het moment dat DNB vrijdag in de rechtszaal benadrukte recent zelf weer onderzoek te hebben gedaan bij Bunq waaruit zou blijken dat de bank zijn zaakjes nog steeds niet op orde heeft. In de regel doet DNB geen mededeling in het openbaar over banken onder toezicht, maar de toezichthouder bracht het nu als argument van het eigen gelijk wel in. Dit tot ergernis van de advocaat van Bunq die benadrukte dat het genoemde onderzoek geen onderdeel was van de zaak en het 'geheime, toezichts-vertrouwelijke informatie' betrof.

Bunq noemt de bezwaren die de toezichthouder heeft 'bizar' en is naar de rechter gestapt